

tekenen, handvaardigheid, textiele vormgeving

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 3.21, 3.24 en 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 3.21 tot en met 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goedgekeurd worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

Toelichting status correctievoorschrift

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

Verkeer tussen examinerator en gecommitteerde (eerste en tweede corrector)

Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

Toelichting aanvullingen op het correctievoorschrift

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking:

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout:

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen. Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de n-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Leven in een klooster

1 maximumscore 3

drie van de volgende:

- rondbogen
- dikke muren
- grote / gesloten muurvlakken (zoals de gevel van de kerk)
- kleine ramen
- tongewelven
- kruis(rib)gewelven
- (korte) massieve zuilen / pilaren
- relatief lage / horizontale bouw (niet verticaal, zoals in de gotiek)
- De architectuur is samengesteld uit eenvoudige / geometrische volumes.

per juist antwoord

1

2 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

De monniken (van de Cisterciënzer Orde) moesten hun leven volledig aan God wijden, door zich aan strenge leefregels te houden / door te leven zoals Christus.

3 maximumscore 3

drie van de volgende:

- de smederij voor het maken en repareren van gebruiksvoorwerpen en gereedschappen (onderhoud)
- de tuinen, voor groente en kruiden (voedsel, medicijnen)
- het gastenverblijf, inkomsten uit het verblijf van reizigers / pelgrims (verblijf, studie)
- de duiventil, voor vlees, eieren en/of post (voedsel, communicatie)

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
4	maximumscore 2 twee van de volgende: – (handel) Zo konden monniken zorgen voor extra voedsel en/of andere goederen van buiten. – (contact) Zo bleven monniken in contact met de buitenwereld (nieuws, kennis uitwisselen). – (naastenliefde) Zo konden monniken zorg en onderdak bieden aan mensen in nood (zieken of andere hulpbehoevenden, zoals vluchtelingen). – (geloof) Zo konden monniken hun geloof / religie beoefenen met andere gelovigen / pelgrims. – (inkomsten) Zo konden monniken inkomsten verwerven voor het klooster.	
	per juist antwoord	1
5	maximumscore 2 twee van de volgende: – sterke verticale richting – hoog dak / steil dak van de kerk – grote / hoge vensters – spitsbogen – steunberen – traceerwerk (in de ramen)	
	per juist antwoord	1
6	maximumscore 2 • voorbeelden van een bezwaar vanuit de maatschappij: – (religieus) Er kan protest zijn vanuit religieuze gemeenschappen die de nieuwe functie niet passend vinden (de kerk is immers een huis van God). – (religieus) Er kan protest zijn vanuit gemeenschappen die negatieve ervaringen hebben met de kerk en/of men wil de identiteit van een (religieuze) gemeenschap bewaren. – (cultuurhistorisch) Men wil de (oorspronkelijke) architectonische en/of religieuze elementen niet aantasten. • voorbeelden van een technische beperking: – (monumentenstatus) Bij het verbouwen van monumenten moeten eigenaren zich houden aan (strengere) eisen, bijvoorbeeld aan het gebruik van bepaalde materialen. – (type gebouwen) Vaak gaat het om hoge en/of kwetsbare ruimtes, die lastig zijn te verbouwen / verduurzamen en/of om ruimtes waarin nog veel voorzieningen (zoals toiletten) moeten worden aangebracht.	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 3

drie van de volgende:

- (vorm) De tunnel is aan de straatzijde breed / groot (en verloopt dan naar smal, loopt taps toe) / heeft de vorm van een trechter.
- (vorm) De tunnel steekt uit / komt naar voren toe.
- (kleur) De (koperen) tunnel heeft een aantrekkelijke warme kleur / is oranje-rood.
- (licht) De verlichting / reflectie van licht nodigt uit om dichterbij te komen.
- (lijn / ordening) De lichtlijnen / strepen van licht op de grond herhalen zich en nodigen uit die te volgen.
- (materiaal) Het glanzende oppervlak van het (gepolijste) koper nodigt uit om aan te raken / dichterbij te komen.

per juist antwoord

1

8 maximumscore 2

twee van de volgende:

- (architectonische schaal) Het project / de installatie is veel grootschaliger / complexer dan de lampen en kleinere lichtinstallaties die Maurer eerder ontwierp.
- (functies) Maurer moet bij dit project / deze installatie rekening houden met andere functies van het ontwerp (naast verlichten, zoals veiligheid, afsluitbaarheid, stevigheid, weersbestendigheid).
- (regelgeving) Het project / de installatie is bedoeld voor een bestaande kerk / monument en daarvoor gelden vaak allerlei regels, waar je als ontwerper rekening mee moet houden (anders dan een lamp voor een particulier interieur).
- (stijl en/of materiaal) Het hotel bevindt zich in een historisch kloostercomplex. Maurer moet bij het ontwerp een evenwicht zien te vinden tussen een moderne stijl en/of moderne materialen en gotische architectuur / een historische stijl en/of oude materialen.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

9 maximumscore 2

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

- De symboliek van het goddelijke licht / God is licht / licht als verwijzing naar het hemelse paradijs en/of de kerk als afspiegeling van de hemel. 1
- De warme gloed van de koperen tunnel die tot in de kerk valt en/of de streep licht (lichtlijn) die verwerkt is in de vloer van de tunnel lijkt naar deze goddelijke aanwezigheid / het hemels paradijs te verwijzen. 1

10 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

Mocht in de toekomst de functie van het gebouw veranderen, dan kunnen deze constructies / elementen weer worden verwijderd zonder (grote) schade aan te richten aan het gebouw.

Levenskrachtige beelden

11 maximumscore 3

drie van de volgende:

- (houding) de iets achterover hangende houding
- (lichaam) de brede en/of vooruitstekende buik / borst
- (lichaam) de rechte rug
- (hoofd) het opgeheven hoofd / de kin naar voren
- (blik) de ernstige / strenge / uitdagende (arrogante) blik
- (haren) de wilde / woeste haren

per juist antwoord 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

12 maximumscore 3

drie van de volgende:

- (belangrijke man, denker) De schrijver wordt voorgesteld als een wijze / geleerde (oude) man, rustig zittend / nadenkend met de handen gevouwen om zijn knieën.
- (klassieke houding) De schrijver zit in een klassieke / evenwichtige houding (met de handen gevouwen om zijn knieën) die past bij zijn waardigheid en/of passend is voor een monument.
- (harmonieus / in verhouding) De verschillende onderdelen van het lichaam zijn (zichtbaar) goed in verhouding / anatomisch juist.
- (gezichtsuitdrukking) De schrijver heeft een neutrale / rustige gezichtsuitdrukking (in plaats van een onrustige / wilde blik).
- (afwerking) Het oppervlak is glad afgewerkt / bestaat uit zachte overgangen (in plaats van dat het oppervlak ruw / expressief is).
- (uitwerking van de vorm) De figuur is wat vorm betreft vrij precies / gedetailleerd uitgewerkt.
- (harmonie) De opbouw van het beeld (van breed naar smal, driehoekscompositie) is harmonieus / in evenwicht.
- (sokkel) Het beeld staat op een hoge sokkel en dat past bij een beeld van een belangrijke man (ter vergelijking, het beeld van Rodin heeft nauwelijks een sokkel / staat op hetzelfde niveau als de beschouwer).

per juist antwoord

1

13 maximumscore 3

drie van de volgende:

- (kosten) Gips was goedkoper dan materialen zoals marmer en brons.
- (bewerkelijkheid) Gips is makkelijker te bewerken / modelleren / aan te passen (in tegenstelling tot het ingewikkelde gietproces van brons en het beeldhouwen in steen).
- (snelheid) Gips droogt snel / geeft snel resultaat, waardoor het geschikt is voor het maken van eerste ontwerpen / prototypes.
- (details) Gips leent zich goed voor het demonstreren van details / fijn werk en zo kan technische vaardigheid getoond worden.
- (transport) Gipsen beelden zijn lichter van gewicht / kunnen makkelijker verspreid en/of verplaatst worden (in tegenstelling tot zware bronzen of stenen beelden).

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

14 maximumscore 1

Kern van een juist antwoord is dat de omvang en/of de vorm van de (kamer)jas het imago van Balzac (bezetenheid, engagement) versterkt.

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Het beeld bestaat voor het grootste deel uit de (kamer)jas die kenmerkend is voor Balzac / die een eenvoudige vorm heeft (met de armen / mouwen onzichtbaar) alsof de (kamer)jas het hoofd van Balzac draagt (zoals een sokkel). Daardoor ligt het accent op het (expressieve) hoofd dat bezetenheid / engagement uitstraalt.

of

Het beeld bestaat voor het grootste deel uit de (kamer)jas die kenmerkend is voor Balzac, omdat de jas staat voor zijn bezeten schrijverschap: het dag en nacht doorwerken (in die jas).

15 maximumscore 3

Vernieuwend is (drie van de volgende):

- dat de 'sokkel' onderdeel is van het werk. (Het beeld staat op hetzelfde niveau als de beschouwer).
- het uitdrukken van het karakter / de persoonlijkheid / dat het innerlijk centraal staat (anders dan het onpersoonlijke / universele / klassieke beeld).
- de vrije materiaalhantering / grove textuur / expressieve vorm (anders dan een verfijnde afwerking).
- dat het persoonlijke handschrift van de kunstenaar zichtbaar is (Je ziet als het ware de vingerafdrukken van de maker, anders dan dat het oppervlak glad afgewerkt is).
- de abstrahering van de vorm / vereenvoudiging van de vorm (anders dan de naturalistische vorm / naar de werkelijkheid gevormd).

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

16 maximumscore 2

twee van de volgende:

- De figuren staan op de punten van hun tenen, alsof ze net neerkomen of opstijgen.
- De raakvlakken van de tenen / voeten met de sokkels zijn zo klein dat de figuren gewichtsloos lijken / lijken op te stijgen.
- De hoofden / figuren hangen licht voorover, een stand tussen zakken / vallen en oprichten in.
- De licht gebogen / wat slappe benen dragen bij aan de indruk van gewichtsloosheid / zweven, terwijl de drapering juist zwaar lijkt / lijkt te drukken (te zakken).
- De dekens / vleugels die over de mensfiguren hangen (waardoor die maar half zichtbaar zijn), wekken de indruk dat de mensfiguur overgaat in een / transformeert tot engel.

per juist antwoord

1

17 maximumscore 2

twee van de volgende:

- (laagjes) De was wordt in laagjes aangebracht, waardoor een doorschijnende opperlaag / huid ontstaat (waarin aders of andere verkleuringen van de huid zichtbaar zijn) en dit maakt de uitstraling kwetsbaar / draagt bij aan het idee van een doorleefde huid.
- (kleuren) Was kun je in verschillende kleuren mengen: door blauwe en rode was te gebruiken, lijken er (pigment)vlekken op de benen te zitten, waardoor de indruk van veroudering / beschadiging ontstaat.
- (huidskleur) Was heeft in de basis een lichte / witte kleur die lijkt op (kwetsbare) naakte huid.
- (zacht) Was is zacht materiaal / heeft een glad oppervlak, dat gevoelig is voor krassen / beschadigingen en dat wekt de indruk van een kwetsbare huid.
- (haar, huid) De was met haartjes erin versterkt de indruk van een (dieren)huid, een overblijfsel van een (dood) dier.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

18 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat

- een inhoudelijke interpretatie van de *Arcangelo*-serie aan de hand van figuur 5 1
- en aan de hand van het citaat van De Bruyckere. 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De huiden / 'dekens' over de figuren in de serie *Arcangelo* doen denken aan de beschermende vleugels van de engel uit het schilderij (op figuur 5). 1
- De Bruyckere verwijst met de huiden / dekens naar de (engelachtige) zorgverleners tijdens de coronapandemie: "Overal om me heen zie ik de warmte van brede vleugels. In de inspanningen van de gezondheidswerkers." 1

19 maximumscore 1

- Het bronzen beeld heeft meer zeggingskracht dan de beelden in was, want (voorbeelden van goede argumenten ter ondersteuning zijn): 1
 - juist de uitvoering van *Arcangelo* in brons geeft een spanning tussen de zwevende houding van de figuur en het zware materiaal waarin het wordt uitgevoerd. Het maakt het totaalbeeld essentiëler en daarmee ook tijdlozer, wat bijdraagt aan zeggingskracht.
 - in brons lijkt het werk klassieker / is het voor de eeuwigheid (is het minder vergankelijk dan in was).

of

- Het bronzen beeld heeft minder zeggingskracht dan de beelden in was, want (voorbeelden van goede tegenargumenten zijn): 1
 - in het eeuwige / harde materiaal brons gaat de betekenis verloren: de toepassing van (het relatief zachte materiaal) was is juist belangrijk om de kwetsbaarheid / vergankelijkheid / tijdelijkheid van de mens uit te drukken.
 - juist het contrast tussen de verschillende materialen (wassen benen, huid voor de vleugels) maakt het werk complexer / letterlijk en figuurlijk meer gelaagd. Dat effect gaat verloren in brons, omdat de huid / het oppervlak egaal / hard is.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Eigenwijze schilders

20 maximumscore 2

twee van de volgende:

- De mensen zijn (half)naakt en buiten en/of zijn een met de natuur.
- Het landschap is zonovergoten en/of romantisch (met ondergaande zon).
- De mensen zijn aan het ontspannen / picknicken en/of baden.

per juist antwoord

1

21 maximumscore 2

twee van de volgende:

- (techniek, hanteringswijze) de picturale schilderijstijl / een schilderij opgebouwd uit (naast elkaar geplaatste) korte streepjes (stippen) en/of vlekken (ten opzichte van de verfijnde schildertechniek met zachte contouren van de academische traditie)
- (kleur) veel contrasten in het kleurgebruik, zoals koud-warm en/of complementaire kleuren en/of hard, onnatuurlijk kleurgebruik (ten opzichte van een meer gedekt / onverzadigd kleurenpalet met natuurlijke kleuren / objectkleuren van de academische traditie)
- (licht) geen naturalistisch gebruik van licht en/of schaduw (ten opzichte van een naturalistische weergave door middel van licht- en schaduwwerking)
- (vorm) gestileerde / vereenvoudigde weergave van de figuren (ten opzichte van de naturalistische en geïdealiseerde figuren van de academische traditie)

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

22 maximumscore 4

- illusie van ruimte (twee van de volgende): 2
 - (perspectief) De kamer is en/of sommige objecten (tafel, stoelen, het glas, schilderijen) zijn (min of meer) in perspectief / verkort weergegeven.
 - (overlapping) Sommige vormen overlappen elkaar, zoals de vaas voor het schilderij links en/of de twee stoelen rechts.
 - (plasticiteit) Er is een suggestie van plasticiteit, bijvoorbeeld door het plaatsen van glimlichten op het glas.
 - (schaal) Er is een verschil in schaal: de voorwerpen op de voorgrond, zoals het glas en de vaas, zijn groter dan die op de achtergrond.
 - (plans) Er is een driedeling in plans te herkennen: voorgrond, middenplan en achtergrond.
- Het platte vlak wordt benadrukt door (twee van de volgende): 2
 - het effen rode kleurvlak dat / de (uniforme) rode basiskleur die / de rode achtergrond die het hele schilderij omvat.
 - het weergeven van de objecten in de ruimte met slechts enkele lijnen en/of door hun contourlijn, zoals de stoelen, ladekasten en/of het glas.
 - het gebruik van (kleine) egale kleurvlakken, zoals het bord, de karaf en/of de bloembladeren.
 - het ontbreken van slagschaduwen en/of eigenschaduwen.

23 maximumscore 2

Met deze techniek kan Matisse (twee van de volgende):

- zijn ideeën toch uitvoeren met behulp van eenvoudig gereedschap / een schaar (wat met schilderen minder makkelijk kan).
- de compositie sneller / makkelijker veranderen (door vormen los te halen en te verplaatsen).
- assistenten eventuele werkzaamheden / veranderingen laten uitvoeren.
- blijven zitten tijdens zijn werkzaamheden.

per juist antwoord 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 3

drie van de volgende:

- (vorm) Matisse maakt een compositie met een beperkt aantal vormen (twee soorten bladeren, een vrucht, een vogel en een meermin).
- (vorm) Matisse plaatst alle vormen vrijstaand (zonder overlappingen).
- (vorm) Matisse laat de witruimte om de vormen heen overal ongeveer gelijk zijn (behalve de witruimte om de parkiet en de meermin).
- (kleur) Matisse beperkt zijn kleurgebruik tot rood-oranje, geel-roze en blauwgroen.
- (kleur) Matisse beperkt zich tot egaal gekleurde vlakken.

per juist antwoord

1

25 maximumscore 4

- dreiging (twee van de volgende): 2
 - De twee jongens links worden door de drie jongens rechts staande gehouden / bedreigd.
 - Er worden wapens (van afval) gebruikt / naar voren gestoken en /of ter verdediging opgeheven.
 - De afgebeelde (bewegings)ruimte is beperkt: de figuur vooraan blokkeert het zicht / de figuren staan dicht op elkaar / er is slechts een krappe ruimte ten opzichte van muren, waardoor het gevoel ontstaat van opgesloten zijn / 'rug tegen de muur' / niet kunnen vluchten.
 - De lichaamsuitdrukkingen roepen strijd op: stevige spreidstand en naar voren hellend bovenlichaam zijn stoer en krachtig (voorste groep) en deels ook verlegen / ingehouden bij de achterste jongen.
 - De omgeving met donkere wolken, fabrieken en een steeg draagt bij aan de indruk van een dreigende sfeer.
- onschuldig (twee van de volgende): 2
 - Twee jongens dragen helmen van papier (broodzak en gevouwen hoedje).
 - Het schild is een metalen deksel / een deksel van een afvalbak.
 - Een (fluit)ketel met een touw om het hoofd dient als helm / periscoop / waterspuwer (waterkanon).
 - De armen van de achterste figuur zijn bedekt met (houten) planken / borden, alsof hij vleugels (van een vliegtuig) heeft.
 - De jongen links houdt een klein wit vlaggetje / toortsje in zijn rechterhand (te klein om overtuigend te zijn).
 - De jongens zijn allemaal dun / zomers gekleed en/of op blote voeten (wat ze kwetsbaar maakt).

Opmerking

Per juist antwoord 1 scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

26 maximumscore 1

Kern van een juist antwoord is dat de voorstelling wordt geïnterpreteerd als een rustmoment in het gevecht en/of als een moment van overleg waarin de jongens bedenken hoe verder te gaan met hun (rollen)spel. (Het is eerder een wapenstilstand dan een verheerlijking van strijd.)

Voorbeeld van een juist antwoord is:

De jongens staan hier niet met gebalde vuisten te vechten. Integendeel, hun armen hangen bijna slap, ze wachten, kijken en luisteren naar elkaar, alsof ze met elkaar in gesprek zijn over hoe verder te gaan (wapenstilstand).

27 maximumscore 2

- Het werk getuigt van humor door (een van de volgende): 1
 - de schilder die zichzelf al schilderend afbeeldt met een grote puntmuts op (waardoor hij onherkenbaar blijft).
 - de cartooneske stijl / spotprentstijl met sterke / eenvoudige vormen en uitvergrotingen, zoals de naar verhouding te grote (rode) hand.
 - het gebruik van de kleur roze en rood, een combinatie die eerder geassocieerd wordt met iets onschuldigs dan met het heftige onderwerp van de KKK.
 - grapjes in de voorstelling, zoals de rokende sigaret die uit de puntmuts steekt en/of het schilderij in het schilderij (droste-effect).
- Het werk lijkt een grimmige boodschap te bevatten doordat (een van de volgende): 1
 - de schilder zichzelf presenteert in zijn studio als lid van de KKK / als een persoon met (politiek) radicale ideeën en/of doordat hij anoniem/onherkenbaar is, lijkt hij te waarschuwen dat we niet weten wie hij is / wat hij denkt / of hij zichzelf wel is.
 - de figuur met de puntmuts verwijst naar de KKK-beweging en zelf een volgend (zelf)portret schildert, waardoor hij lijkt te verwijzen naar het steeds groter worden van de beweging in de Verenigde Staten.
 - de kunstenaar (die op zijn gemak zit te roken in zijn atelier) de KKK-beweging en/of radicale ideeën tot onderwerp van zijn kunst heeft gemaakt, vragen oproept: ondersteunt hij die ideeën of juist niet?

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

28 maximumscore 2

- Guston verwijst naar de abstract-expressionisten / colorfield painters / action painters. 1
- Guston heeft kritiek op (een van de volgende): 1
 - de schilder die alleen met schilderkunst bezig is (en niet met gebeurtenissen in de wereld buiten zijn atelier).
 - de schilder die de ellende / frustratie van zich af schildert zonder verder iets te doen.
 - de schilder (l'art pour l'art-kunstenaar) die zich in zijn werk uitsluitend richt op de kunst / op zelfexpressie (en die zich niet bezighoudt met maatschappelijke of politieke zaken, die niet activistisch is).

29 maximumscore 1

een van de volgende:

- Musea willen bij het maken van tentoonstellingen aansluiten bij de actualiteit (politiek engagement) en in 2024 is er weer veel aandacht voor politieke misstanden / oorlogen in de wereld.
- De cartoonachtige stijl van Guston is voor musea interessant om te tonen, want die stijl past bij de hernieuwde belangstelling voor urban art / streetart van een jongere generatie.
- De hernieuwde belangstelling voor figuratie in de schilderkunst (versus de moeilijk veronderstelde moderne abstracte kunst) is de reden dat er weer gezocht wordt naar voorbeelden in de kunstgeschiedenis, zoals het werk van Guston.

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinerator in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op donderdag 28 mei te accorderen.

Ook na donderdag 28 mei kunt u nog tot en met 10 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

Tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

afbeelding 1	Abdij van Fontenay, bovenaanzicht https://www.ot-montbard.fr/patrimoine-et-sites-historiques/abbaye-de-fontenay/
afbeelding 2	Abdij van Fontenay, kloosterhof https://www.abbayedefontenay.com/decouvrir-fontenay/l-abbaye-et-ses-jardins/le-cloitre
afbeelding 3	Abdij van Fontenay, voorgevel kloosterkerk https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Abbaye_Fontenay_eglise_facade.jpg
afbeelding 4	Abdij van Fontenay, interieur kloosterkerk https://nl.m.wikipedia.org/wiki/Bestand:Abbaye_Fontenay_eglise_interieur.jpg
afbeelding 5	Abdij van Fontenay, werkplaats van de monniken https://www.abbayedefontenay.com/decouvrir-fontenay/l-abbaye-et-ses-jardins/la-salle-des-moines#images-4
afbeelding 6	Ingo Maurer, entree van het Kruisherhotel, 2005 https://www.ingo-maurer.com/en/projects/kruisherhotel/
afbeelding 7	Ingo Maurer, entree van het Kruisherhotel, 2005 https://dynamic-media-cdn.tripadvisor.com/media/photo-o/17/a5/da/7c/entree.jpg?w=1200&h=-1&s=1

afbeelding 8	Interieur Kruisherenhof, Maastricht https://www.independent.co.uk/travel/hotels/the-big-six-dutch-design-hotels-7546181.html
afbeelding 9	Kruisherenhof Maastricht, plattegrond, naar een tekening van SATIJNplus Architecten, https://i.archi.ru/i/241518.jpg
afbeelding 10	Kruisherenhof Maastricht, interieur https://nl.pinterest.com/pin/140456082116486350/
afbeelding 11	Kruisherenhof Maastricht, restaurant Oostwegel Collection, foto Guy Houben
afbeelding 12	Auguste Rodin, <i>Balzac</i> , gips https://www.musee-rodin.fr/en/musee/collections/oeuvres/monument-balzac-0#group_3009-5
afbeelding 13	Auguste Rodin, <i>Balzac</i> , bronze, 1898 (cast 1954) https://www.moma.org/collection/works/80862
afbeelding 14	Auguste Rodin, <i>Balzac</i> , bronze, 1898 (cast 1954) https://www.moma.org/collection/works/80862
afbeelding 15	Berlinde De Bruyckere, <i>Arcangelo</i> https://www.hauserwirth.com/artists/2782-berlinde-de-bruyckere/
afbeelding 16	Berlinde De Bruyckere, <i>Arcangelo</i> https://www.krantvandeaaarde.nl/wp-content/uploads/2021/07/FOTO-2-Berlindedebuyckere-ARCANGELO-Benaminschoones2-verkleind.png
afbeelding 17	Berlinde De Bruyckere, <i>Arcangelo</i> https://www.misttermotley.nl/sites/default/files/styles/big_no_crop/public/media/BDB%20Bonnesanten_1%E2%94%AC%C2%AEMirjam%20Devriendt.jpg?itok=widD6RRP
afbeelding 18	Berlinde De Bruyckere, <i>Arcangelo</i> (detail) https://www.bonnesanten.nl/nl/tentoonstellingen/berlinde-de-bruyckere/@@images/preview_image/large
afbeelding 19	Berlinde De Bruyckere, <i>Arcangelo III</i> , 2023, brons, Alamy,
afbeelding 20	Henri Matisse, <i>Luxe, Calme et Volupté</i> , 1904, Musée d' Orsay, Parijs https://en.wikipedia.org/wiki/Luxe,_Calme_et_Volupté
afbeelding 21	Henri Matisse, <i>L'Atelier Rouge</i> , 1911, 212 x 246 cm https://commons.wikimedia.org/wiki/File:L%27Atelier_rouge,_par_Henri_Matisse.jpg
afbeelding 22	Henri Matisse, <i>La perruche et la sirène</i> , 1953, 337 x 768 cm, collectie Stedelijk Museum Amsterdam https://www.moma.org/audio/playlist/7/327
afbeelding 23	Philip Guston, <i>Martial Memory</i> , 1941 https://www.artnews.com/feature/philip-guston-who-is-he-famous-paintings-1202694977/
afbeelding 24	Philip Guston, <i>The Studio</i> , 1969 https://counterlightsrantsandblather1.blogspot.com/2019/08/philip-guston.html

- figuur 1 Plattegrond van het kloostercomplex van Fontenay, Cito
- figuur 2 Bovenaanzicht van het Kruisherenhotel, Maastricht, foto Chantal Arnts
- figuur 3 Alexandre Falguière, *Balzac*, 1902
<https://statue-de-paris.sculpturederue.fr/page479.html> (foto links)
https://1.bp.blogspot.com/-XvfV631eStA/YIv2aX61UQI/AAAAAABLeU/uB7bB1QZvZ0erdrQ5GO__PGo73IhrnUewCLcBGAsYHQ/s1080/060725002 (foto rechts)
- figuur 4 Rodin, kamerjas verstevigd met gips en/of stijf sel gebruikt als voorstudie
https://www.musee-rodin.fr/sites/default/files/styles/diaporama_mav/public/2020-12/s.146_web_numjm007.jpg?itok=sQ_glqxc (foto links)
https://www.musee-rodin.fr/sites/default/files/styles/diaporama_mav/public/2020-12/s.146_web_numjm003_0.jpg?itok=8SJkeDIB (foto rechts)
- figuur 5 Giorgione, *Cristo morto sorretto da un angelo*, 1502-1510
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Giorgione_-_Cristo_morto_sorretto_da_un_angelo,_1502_-_1510.jpg
- figuur 6 Matisse in zijn atelier in Hotel Régina, Nice 1952
<https://news.artnet.com/app/news-upload/2023/05/GettyImages-1148307160.jpg>
- figuur 7 Ku Klux Klan
https://en.wikipedia.org/wiki/Ku_Klux_Klan_in_Oregon#/media/File:Klu_Klux_Klan_LCCN2016824122.tif